כל גיא ינשא. אע"ג דלא כתיב גבי המי קרא דמנחליאל במות דהא איהו [כתיב] בתורה והתי בנביאים אפי' הכי כיון דכתיב דהקב"ה משפילו כגיא מייתי ראיה שהמשפיל עצמו סופו לעלות דכתיב כל גיא ינשא: **ולענין הלכה** בעיין דרבא לא איפשיטא. הילכך לא גבי משכר במים ושכר פשיעות דיד בעל השטר על התחתונה אבל לגבי נדרים נקטינן לחומרא וכולן בכלל: **סניף הנודר מן הדגן אסור אף כבול המגרי יבש.** כיון דמדגן וכו' מאיר קתני לה: **חילקא.** חטה מחלקת לב': **טרגים.** אחד לג': **טיסני.** אחד לד'. הכי אמר בפ' מי שהפך (מו"ק דף יג.): **ואם אמר גדולי שנה עלי אסור בכולן.** מיהו דוקא בשלא אסרן עליו אלא הזמן שהוא יכול לעמוד בו אבל לעולם לא הוי נדרא כלל שאי אפשר לו לקיימו: **ומים.** שלמו"ת כלע"ז:

ומותר בכמהין ופטריות. דלאו פירות הארץ נינהו. מיהו בכלל גידולי קרקע איתנהו כדמפרש ואזיל: **ועל כמהין ופטריות אומר שהכל נהיה בדברו.** אלמא לאו גידולי קרקע נינהו דהא תני בריש דבריית על דבר שאין גידולו מן הארץ אומר שהכל נהיה בדברו: **מירבא רבו מארעא.** ולפיכך כי אמר גידולי קרקע עלי אסור בכמהין ופטריות מיהו עיקר יניקתם מארעא יניקי ומש"ה מבדך עלייהו שהכל: **תוספתא** (פ"ד ה"ב) הנודר מן התירוש אסור בכל מיני מתיקה ומותר ביין. וגרסינן עלה בירושלמי) כמאן דאמר הלכו בנדרים אחר לשון בני אדם כלומר שדרכן לקרות תירוש לדברים המתוקים ולא ליין ברם כמאן דאמר לא הלכו בנדרים אחר לשון בני אדם המורה קולה אותו תירוש תירוש ך זה יין. הילכך אנן דמשמעינן בלשון לעז אם נדר מן התירוש בלשון הקדש אסור ביין ומותר בכל מיני מתיקה דאנן לא קרינן תירוש אלא ליין בלשון תורה. ותנן בפ' בכל מערבין (עירובין דף ל.) הנודר מן המזון מותר במים ומלח והוינן בה מים הוא דלא איקרו מזון הא כל מידי איקרי מזון לימא מיהו מיומתיה דרב ושמואל דרב ושמואל אמרי תרוייהו אין מברכין בורא מיני מזונות אלא על ה' המינים בלבד אמר רב יוסף באומר כל הזן עלי דבה"ג אסור בכל דבר חוץ ממים ומלח אבל הנודר מן המזון אינו אסור אלא מה' מינין: **מתני' מותר בשק וביריעה ובחמילה.** שאינו כמשמע [אלא] לכיסה: **הכל לפי הנודר.** לפי מה שהיה ענין הנודר בשעת הנדר ועל איזה ענין נדר: **גמ' פוגדא.** אזור חלול: **סקרטיא קטבליא.** טולם מיני מלבושים של עור וכדמפרש מאי סקרטיא דיתובא דלגא חלוק של עור שלובשים העבדים על בגדיהם: **יוצאין בשק עבה.** בשבת ולא אמרינן משוי הוא. ולא שק ממש אלא כעין שק דהא תני בסיפא הרועים יוצאין בשקים: **תניא כיצד א"ר יהודה וכו' והצר.** שהמלבוש היה צר ונצטער בו. ומסתברא לי דברייתא פליגא אמתני' בסברא דרבי יהודה דתנא דמתניתין סבירא ליה דרבי יהודה מודה לת"ק דכל היכא דליכא הוכחה לגישה משמע ולא טעינה ורבי יהודה דברייתא משמע דסבירא ליה דלמאריי טעינה נמי בעי הוכחה אבל כל היכא דליכא הוכחה אסור אפילו בטעינה ומסתברא דכמתניתין קיימא לן הילכך פתמא לגישה משמע ולא טעינה אבל היה טעון ומתון כך נדר אסור בטעינה ומותר בלגישה זהו מה שנ"ל. ודברי הרמב"ם ז"ל אינם כן בפ"ח מהלכות נדרים (הלכה מ): מתני'

חילקא. חטה שנחלקת לשנים: **טרגים.** לשלשה: **טיסני.** לארבעה. ולהכי שרי שבבר נשתנה החטה: **אסור בכולן.** דכולן גידולי שנה מינהו: **מותר בכמהין ופטריות.** שגדלין נמי על העצים: **אסור בכולן.** דכמהין ופטריות גידולי קרקע מינהו: **זומים.** שלמו"ת בלע"ז: **אומר שהכל נ"כ.** מדקא משיב בכלל שאין גידולו מן הארץ כמהין ופטריות אלמא דלאו גידולי קרקע מינהו: **מאוירא יניקי.** שאין להם שרשים בארץ לפיכך אין מברכין עליהם כדבר שגדל מן הארץ: **והא קתני על דבר שאין גידולו מן הארץ.** והיינו כמהין ופטריות. אלמא אפי' מירבא נמי לא רבו מארעא: **שאין יונק.** דהיינו כמהין ופטריות דמאוירא יניקי: **מתני' המילה.** כעין יריעה היא: **קונס נמר עולה כו'.** משמע מלבוש של נמר: **באיני עשקן.** דדייק ולא נפיק: **טעון נמר ופשקן והזיע.** מחמת המשוי: **והיה ריחו קשה וכו':** **ואסור להפשילן לאחוריו.** לעשות משוי מאותן מינין דבענין שנצטער נדר דהיינו לטעון ולא לכסות ולהכי מותר לכסות: **גמ' פוגדא.** אזור חלול שחוגרין בו: **פסקיא.** פייסול"א: **אסקורטיא.** מפרש לקמן: **קטבליא.** מלבוש של עור קשה שלובשים על האסקורטיא: **אנפליא.** הוא"ם בלע"ז של עור: **פליניא.** סיר: **ביתונא דלגא.** מלבוש של עור: (כ) **סגוס עבה.** מין שק הוא עבה כפי מיריעה: **יוצאין בשבת.** בכל אלו דברים: **אבל לא בביבה.** שלא יכוף מיבה על ראשו ולא דמשוי הוי: **ומוסר לטעון.** שלא נדר אלא ממלבוש שהרי היה מלטער ממלבוש: **והזיע.** מכובד משוי: **ואסור לטעון.** שלא נדר אלא כפי שהאדר לו המשוי הילכך מותר לגלגוש מתני'

שנאמר (כל גיא ינשא תניא (ו) הנודר מן הדגן אסור אף בפול המצרי יבש ומותר בלח ומותר באורז בחילקא בטרגים ובטיסני (ז) (א) הנודר מן פירות השנה אסור בכל פירות השנה ומותר בגדיים ובטלאים ובחלב ובביצים ובגוזלות ואם אמר גידולי שנה עלי אסור בכולן (ז) (ב) הנודר מן פירות הארץ אסור בכל פירות הארץ ומותר בכמהין ופטריות ואם אמר גידולי קרקע עלי אסור בכולן ורמינהי (ד) (ג) על דבר שאין גידולו מן הארץ אומר שהכל נהיה בדברו (ה) ותניא על המלח ועל הזמית ועל כמהין ופטריות אומר שהכל נהיה בדברו אמר אביי מירבא רבו מארעא מינק מאוירא יניקי ולא מארעא והא קתני על דבר שאין גידולו מן הארץ תני על דבר שאין יונק מן הארץ: **מתני'** (ד) הנודר מן הכסות מותר בשק וביריעה ובחמילה אמר קונם צמר עולה עלי מותר להתכסות בגיזי צמר (ו) הפשתן עולה עלי מותר להתכסות באניצי פשתן ר' יהודה אומר (ה) הכל לפי הנודר טען והזיע והיה ריחו קשה אמר קונם צמר ופשתים עולה עלי מותר להתכסות ואסור להפשיל לאחוריו: **גמ'** תניא הנודר מן הכסות מותר בשק וביריעה ובחמילה ואסור בפונדא ובפסקיא ובסקורטיא ובקטבליא ואנפליא ופליניא ומכנסים וכובע מאי איסקורטי אמר רבה בר בר חנה כיתונא דצלא תניא (ו) יוצאין בשק עבה ובסגוס עבה וביריעה ובחמילה מפני הגשמים אבל לא בתיבה ולא בקופה ולא במחצלת מפני הגשמים (ז) הרועים יוצאין בשקים ולא רועים בלבד אמרו אלא כל אדם אלא שדברו חכמים בהווה: ר' יהודה אומר הכל לפי הנודר כו': תניא (ח) כיצד א"ר יהודה הכל לפי הנודר כו': תניא (ט) כיצד א"ר יהודה הכל לפי הנודר כו': תניא (ט) כיצד א"ר יהודה הכל לפי הנודר כו': תניא כיצד א"ר יהודה הכל לפי הנודר כו': תניא כיצד א"ר יהודה הכל לפי הנודר כו': תניא